

Mucsi Georgina – Molnár Dániel
Mentori program egyes elemeinek kipróbálása

TÁMOP 5.4.4.-09/2-C-2009-0008
„Reflektív szociális képzési rendszer a 21. században”

2012

A mentori program teljes kidolgozása a 2011/2012-es tanév őszi szemeszterében történt meg. A program jellegéből és céljából fakadóan a teljes kipróbálásra csak egy tanév kezdetétől nyílik lehetőség, az előzetes tervek alapján a 2012/2013-as tanév őszi félévétől.

A felkészülés/felkészítés e téren már elkezdődött, a program számos eleme ismertetésre és véleményeztetésre került a felsőbb éves hallgatók, az oktatói közösség és a gyakorlatban dolgozó szakemberek részéről egyaránt.

A program tervének fogadtatása pozitív. A hallgatók hasznosnak ítélik alsóbb éves társaik mentorálását, a megbeszélések alkalmával egyértelműen igazolódott, hogy képesek is erre a képzés során eddig megszerzett tudásaik és kompetenciáik alapján. Az oktatók a mentori program hosszú távú pozitív hozadékait emelték ki, mely egyrészt a képzés színvonalának fejlődésében, másrészt hallgatóink tudatos, reflektív szakemberré válásában játszana kulcsszerepet véleményük szerint.

A program terve a tanszékkel együttműködő külsős szakemberek körében is bemutatásra került, ők a tudatos karriertervezés előnyeire helyezték a hangsúlyt a hallgatók szakemberré válása során, továbbá, véleményük szerint a reflexív cselekvéshez szükséges kompetenciák kiépítése elengedhetetlen a hatékony és hiteles szakmai munkához.

A fentebb említett egyeztető megbeszéléseken túl 2012. március 28-án sor került a szociális munka BA képzésében résztvevő hallgatók és a gyakorlatban tevékenykedő szakemberek találkozájára. A szakemberek saját tapasztalatainak átadása és ez által hallgatóink szakmai identitásának fejlesztése jelen mentori programunk egyik hangsúlyos eleme.

Meghívott szociális munkás szakembereink a szociális ellátórendszer különféle területeiről érkeztek, ezzel is reprezentálva e szakma sokszínűségét és e munkában rejlő gazdag tapasztalatszerzési és fejlődési lehetőségeket:

- Csonkáné Utasi Katalin – Magyar Máltai Szeretetszolgálat, Pécsi Csoport
- Endre Szilvia – PMJV, INSZI, Kapcsolat Klub - Közösségi Ház, Pszichiátriai betegek nappali ellátása
- Nagy Tímea - Gandhi Közalapítványi Gimnázium és Kollégium, iskolai szociális munka
- Tóth Judit – INDIT Közalapítvány, TÉR Közösségi Szolgálat; Alternatíva Ifjúsági Iroda
- Varga Zsolt – Kerek Világ Alapítvány

A szociális munkások e találkozás alkalmával őszintén beszéltek hallgatónknak saját szakmai identitásuk formálódásáról, karrierútjuk alakulásáról, szakemberré válásuk folyamatáról. Saját munkájuk során szerzett pozitív- és negatív tapasztalataikat, szakmai- és személyes élményeiket is megosztották. A hallgatók számára mindvégig lehetőség nyílt kérdéseik feltevésére és folyamatos reflexiókra. A szakemberek hasznos tanácsokkal látták el a jövő leendő szociális munkásait karrierútjuk formálására vonatkozóan, a munkahely-, szakterület választással kapcsolatos fontos szempontokra is kitértek.

A találkozót követően a hallgatók 8 fős kiscsoportokban, 5 fő oktató vezetésével közösen dolgozták fel az őket ért élményeket. Mindenkinek lehetősége nyílt a szakemberek által elmondott véleményekre, gondolatokra reagálni, és ez által önmaga jelenlegi szakmai identitását megfogalmazni, saját kételyeit, dilemmáit megosztani, félelmeit feldolgozni csoporttársai és az oktató segítségével.

A hallgatói visszajelzések alapján e találkozás és az azt követő kiscsoportos feldolgozás rendkívül hasznosnak bizonyult, mindenki profitálhatott belőle. Külön kiemelték a szakemberek őszinteségének és hitelességének pozitív modell hatását, mindez sokak számára azonosulási pontként is szolgált.

A mentori megközelítés egy másik összetevőjét, a diákok hallgatótársak által történő mentorálását az *Információs technológia a szociális munkában* c. kurzuson próbáltuk ki. A szemeszter végén leadott anonim értékelések összességében rendkívül kedvező képet mutatnak:

Szerintem szórakoztató volt, hogy a saját csoporttársaink tartották az előadásokat. Emellett a rend és fegyelem is megtartható volt, bár ezt annak is köszönhetjük, hogy kis létszámú csoportokban dolgoztunk.

A mentori munka tervét nagyon fontosnak, célravezetőnek és érdekesnek találom. A csoportom számítástechnika órán egy féléven keresztül már részt vehetett effajta előadásokban. Véleményem szerint azért előnyös, hogy velünk nagyjából egy korú diákok segítik tanulmányainkat (és mi is viszont az övéket), mert valószínűleg gondolkodásunk, az esetlegesen felmerülő problémáink, és kérdéseink is hasonlóak, így könnyebben megválaszolhatóak. Emellett mindenképpen fontosnak tartom, hogy legyen a „mentor diák” mellett egy ’felnőtt’ szakember, aki koordinálhatja a munkafolyamatot, és úgymond fenntartja a rendet a folyamatban. És természetesen az sem mindegy, kitől halljuk a jó megoldásokat, azoknak levezetését, mert könnyebben elhisszük azokat egy tapasztaltabbnak.

Véleményem szerint, érdekesek voltak az órák, az miatt, hogy a tanulók tartották, és egy témát mindenki kidolgozott és így sokkal jobban belelátott az informatikába. Én nekem se volt fogalmam az informatikáról, mert nem tanultam soha, viszont most fejlődtem benne azzal,

hogy az órákon szenvedtem a feladatokkal persze segítettek, de azért mégis egyedül csináltuk. Örülnék, ha megint lenne ilyen óránk, mert szerintem hasznos!

Szerintem hasznosak voltak ezek órák. Az előadó hallgatók gyakorolhatták egy prezentáció előadását több ember előtt. Az előadást és a prezentációban elhangzottakat pedig jobban meg lehetett érteni.

Nekem tetszett ez az óra megközelítés, mert így az óra kicsit lazább, felszabadultabb, interaktív volt, bár sokszor kicsit zavaró volt, hogy mindenki beszél. Jó volt, hogy mindenkinek lehetősége volt megmutatni mit tud. Bár eleinte idegenkedtem attól, hogy órát tartsak, de miután megtartottam nagyon jól éreztem magam és sokat is tanultam a felkészülés során. Összességében tetszett a kurzus.

Előnye lehet, hogy a vizsgára való felkészülésben lehet kihez fordulni, mert tudják a hallgatók, hogy ki készítette az adott típusú feladatot. Eleve gyakorolják a feladatot az órára való felkészüléssel. Egyéb készségeket is fejleszt, melyek hasznosak lehetnek a szakmában.

Véleményem szerint abból a szempontból hasznos, hogy az órákon a diákok interaktívan vehetnek részt, és mivel együtt csinálják a feladatokat, tudnak egymásnak segíteni.

A kurzust alapvetően jónak találtam. Az, hogy nekünk, mint diákoknak kellett órát tartanunk alapvetően egy jó ötlet. Ám úgy gondolom erre korántsem figyelnek annyira a diáktársak, persze lehet azért is volt nehéz a figyelem, mert nagyon szűk a terem és iszonyatosan zsúfolt. Én örülök, hogy tarthattam órát, mert így sokkal többet tudok már az adott anyagról.

Számomra ez a tanítási forma újdonság volt. Az előző informatikai kurzusaimnál jobban tetszett. Jónak tartottam az óra gyakorlatias jellegét és a közvetlen stílust.

Véleményem szerint ez a kurzus azért volt hatékony, mert gyakorlatias jelleggel zajlott és mi diákok tartottuk az órát, így ki is próbálhattuk magunkat előadó szerepben.

Véleményem szerint megfelelő volt az órák minősége. Érdekes volt, hogy egymásnak tudtuk tartani az órákat, és ez által mindenki könnyebben vette az akadályokat, és így talán bátrabban mertek kérdezni a diákok a társaiktól!

Korábbi tanulmányaim során már sikerült megszereznem az ECDL bizonyítványt, így nem vettem részt aktívan az órákon. Az előadás megtartása ilyen formában szerintem remek ötlet, akik még nem sajátították el az informatikai tudást, azok is könnyen megszerezhetik. A közös felkészülés pedig nagyon jól sikerült.

A társaink által tartott órák nagyon élvezetesek voltak, az, hogy egymásnak tartottuk szerintem sokkal érthetőbb volt mindenki számára, hiszen viszonylag ugyanolyan tudáson lévő emberek magyarázták számunkra a tudnivalókat. Illetve így egymástól is bátrabban kérdeztünk, ha nem értettünk valamit.

Nekem nagyon tetszettek ezek órák, mert lazák voltak, jól éreztem magam, jók voltak az előadások. Mindenből alapfeladatokat csináltunk, amiket már középiskolában is tanultunk. Az előadást könnyű volt megtartani.

Nekem a kurzus nagyon tetszett. Bár furcsa volt, hogy voltak ezek a kis előadások, úgy mond mi képeztük magunkat. De ez jó dolog, lehet, hogy így talán jobban figyeltünk. Én már érettségiztem informatikából gimnáziumban, úgy hogy szerencsére nem voltak újak a dolgok. Úgy gondolom, hogy megfelelő volt ez a kurzus arra, hogy alap tudást szerezzen az is aki még nem tanult informatikát.

Úgy gondolom, hogy sokkal hasznosabb volt ez az óra, mint például egy előadás, mert itt mi magunk dolgozhattuk fel az anyagokat. Az előadók szinte kivétel nélkül jól felkészültek az órára.

Hasznos volt ez a kurzus, mivel a beadandó dolgozatokat is számítógépen kell megcsinálnunk minden kurzusra. Érdekessé tette az órákat, hogy a csoporttársak oktatták a többieket. Szerintem a vizsga előtt egy összefoglaló óra lehet, hogy jó ötlet lenne.

A gyakorlatban jól hasznosítható ismereteket adtak át csoporttársaink. Mivel a saját korosztályunk adott elő, egyszerűbb a kommunikáció a minket oktató hallgatókkal, mint például egy tanárral. Szívesen hallgatjuk egymást, és az esetleges gyakorlás is könnyebben kivitelezhető, mert egy jól összeszokott team dolgozik együtt. Könnyebb a vizsgára való felkészülés, mert a hallgatótársak bizonyos résztémakörökből bővebb felvilágosítással szolgálhatnak, ha segítségre van szükség.

A negatívabb hangvételű visszajelzések száma elenyésző volt, de természetesen ez nem jelenti azt, hogy a kritikai észrevételeket figyelmen kívül hagyjuk a jövőben.

Annak a módnak, hogy a diákok maguk dolgozzák fel és prezentálják a különböző témaköröket, vannak mind hátrányai, mind előnyei. Előnyei, hogy jobban megismerik, jobban körüljárják a feldolgozott témát, ezentúl gyakorolják hogyan kell prezentálni egy anyagot közönség előtt. Hátrányai, saját tapasztalatai szerint, hogy egyazon téma többféleképp lett feldolgozva, mivel a két csoport nem mindig kooperált eléggé. Ebből származtak problémák a vizsga feladatok feldolgozása során. Másik probléma a hallgatóság magatartása. Diáktársukat nem tekintették komoly „előadóként”, így gyakran hangzavarba fordult az óra.

Személy szerint jónak találom azt a megoldást az órával kapcsolatban, hogy a hallgatók párokra felbontva, vagy akár hármasával tartották meg az órákat. Az a véleményem, hogy egy-két órán lehetnek volna felkészültebbek a hallgatók, így talán mi is jobban megértettük volna a feladatokat. Tetszett azért is az óra, mert gyakorlatiasabb volt.

A mentori program ezen elemének fenntarthatósága egyértelműen biztosított, a további programelemeket pedig a következő tanév során kívánjuk „beüzemelni.”

Célunk a hosszú távú fenntarthatóság elérése, ehhez első lépésként egy tanév keretében a teljes mentori program gyakorlatban történő kipróbálása, majd a hallgatói és oktatói visszajelzések alapján a program értékelése és a szükséges módosítások beépítése.